

UCHWAŁA NR IV/ 13 /14
Rady Miejskiej w Czaplinku
z dnia 30 grudnia 2014 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Czaplinek na lata 2015 – 2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn.zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493, z późn. zm.) Rada Miejska w Czaplinku uchwala, co następuje:

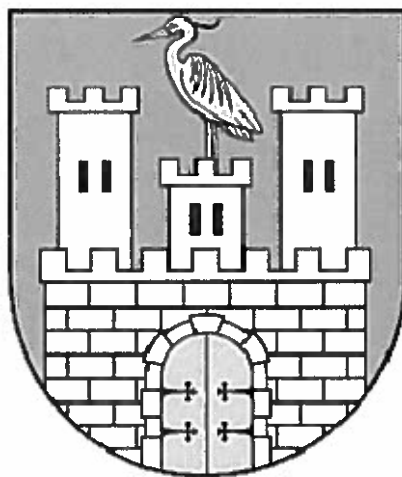
§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Czaplinek na lata 2015 – 2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czaplinka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2015 r.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Wacław Mierzejewski

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Czaplinek na lata 2015 – 2020

Czaplinek 2014

I. Wprowadzenie

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Czaplinek jest realizacją art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.), zgodnie z którym do zadań własnych Gminy należy opracowanie i realizacja ww. programu, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Głównym celem programu jest dążenie do ograniczania skali i skutków przemocy domowej na terenie gminy Czaplinek. Dokument ten jest spójny z uchwałą Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020.

II. Podstawa prawna opracowania programu

Podstawa opracowania i realizacji programu:

- 1) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.),
- 2) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2013 r. Nr 182, z późn. zm.),
- 3) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2013 r. poz. 135, z późn. zm.),
- 4) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2012 poz. 1356, z późn. zm.),
- 5) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. Nr 209, poz. 1245),
- 6) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2012 r. poz. 788, z późn. zm.),
- 7) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.),
- 8) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.).

III. Teoretyczne podstawy zjawiska przemocy w rodzinie

Przemocą w rodzinie określane jest każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. To zamierzone, wykorzystujące przewagę siły działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje przemoc jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zachowaniu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie jest:

- 1) zjawiskiem wynikającym z działania człowieka (działanie lub zaniechanie działań jest dokonywane przez jednego członka rodziny przeciwko pozostałym),
- 2) intencjonalna (zmierza do osiągnięcia jakiegoś celu),

Przemoc wykorzystuje przewagę sił, uniemożliwiając samoobronę i opiera się na władzy i kontroli. Przemoc narusza prawa i dobra osobiste krzywdzonego członka rodziny. Przemoc powoduje szkody na zdrowiu fizycznym, psychicznym oraz cierpienie i krzywdy moralne u osób, których dotyka.

Specjaliści wyróżniają pięć podstawowych form przemocy domowej:

- 1) **przemoc fizyczna** - najbardziej widoczna i najtrudniejsza do ukrycia. Polega na używaniu siły fizycznej w celu wymuszenia określonego postępowania (lub ukarania za złamanie reguł ustalonych przez sprawcę), wywołania lęku; odprowadzenia własnych trudnych emocji (gniew, frustracja, niezadowolenie);
- 2) **przemoc psychiczna (emocjonalna)** – najtrudniejsza do udowodnienia, często zaczyna się niepostrzeżenie, początkowo ignorowana jest nawet przez osoby, które jej doznały. To bardzo szerokie spektrum działań i zachowań uruchamianych przez sprawcę celowo, nakierowanych na zmianę przekonań, nastawienia czy światopoglądu a także zmianę potrzeb, ocen, uczuć, postaw ofiary tak, by osoba manipulowana działała zgodnie z oczekiwaniami sprawcy, pod jego pełną kontrolą. Tego typu przemoc koncentruje się na uzyskaniu psychologicznej dominacji nad ofiarą;
- 3) **przemoc materialna (ekonomiczna)** – uniemożliwienie podjęcia pracy, odbieranie zarobionych pieniędzy, niszczenie własności, uniemożliwienie dostępu do wspólnych środków finansowych i dóbr materialnych. Są to działania zmierzające do całkowitej finansowej zależności ofiary od sprawcy;
- 4) **przemoc seksualna** – przedmiotowe traktowanie drugiej osoby w celu zaspokojenia własnych potrzeb seksualnych. Polega ona na wymuszeniu niechcianych i nieakceptowanych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy;
- 5) **zaniedbanie** – tę formę przemocy stosują najczęściej osoby dorosłe wobec dzieci. Jest to niezaspokajanie ich podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych. O zaniedbaniu można mówić w przypadku odrzucenia emocjonalnego dziecka, braku zainteresowania jego rozwojem, sytuacją życiową, problemami, a także stanem zdrowia i higieną. Zaniedbanie to także niezaspokajanie potrzeb żywieniowych i związanych z ubiorem.

Przemoc dzieli się również na:

- 1) **gorącą** – naładowaną furią, złością, gniewem, pełną ekspresji,
- 2) **chłodną** – bez gniewu, z premedytacją, uporządkowaną, mogą jej przyświecać pozytywne cele tj. przekonania, filozofia, wiara itp.

Przemoc przebiega w cyklu, w którym wyodrębnia się trzy fazy.

- 1) **Faza narastającego napięcia** – w zachowaniu sprawcy pojawia się napięcie, złość, poirytowanie; prowokuje awantury, traci panowanie nad swoimi emocjami; sięga po alkohol lub inne środki odurzające. Ofiara przemocy uspokaja, spełnia zachcianki, stara się jak najlepiej wywiązywać ze swoich obowiązków, przeprosza, stara się poprawić humor sprawcy, doświadcza dolegliwości psychosomatycznych; prowokuje awanturę.
- 2) **Faza gwałtownej przemocy** - sprawca staje się gwałtowny, wpada w szal, wyładowuje się dokonując aktów przemocy wobec ofiary. Ofiara uspokaja, usiłuje się bronić, jest bezradna; po akcie przemocy jest w szoku, odczuwa wstyd, upokorzenie, przerażenie; staje się apatyczna, traci ochotę do życia, odczuwa złość i bezradność.
- 3) **Faza miodowego miesiąca** – sprawca przemocy przeprosza, okazuje skruchę, żałuje, obiecuje poprawę, usiłuje tłumaczyć swoje zachowanie, zapewnia, że więcej tego nie zrobi. Ofiara

przemocy zaczyna wierzyć w przemianę sprawcy; czuje się kochana, odczuwa bliskość, jest pełna nadziei.

Po okresie miodowego miesiąca cykl ten się powtarza.

Należy pamiętać, że punktem wyjścia do pracy z osobami doznającymi przemocy jest przyjęcie założenia, że nic nie usprawiedliwia przemocy i nie znosi odpowiedzialności za nią ze sprawcy bez względu na okoliczności i na to co zrobiła osoba doznająca przemocy.

Wszelkie działania podejmowane na rzecz ofiar przemocy w rodzinie, w celu maksymalizacji ich skuteczności winny opierać się na zasadzie interdyscyplinarności.

IV. Przemoc w rodzinie – dane statystyczne z terenu Gminy Czaplinek

W 2013 r. odbyło się 17 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny (ZI) tworzy grupy robocze (GR), których zadaniem jest rozwiązywanie problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach i przygotowanie indywidualnego planu pomocy rodzinie.

W 2013 r. odbyło się 47 posiedzeń grup roboczych, w związku z wszczęciem procedury „Niebieska karta”. Sporządzono 19 „Niebieskich kart” część A (w tym w jednej rodzinie dwukrotnie, i w jednej trzykrotnie) - 17 sporządziła Policja, a 2 pracownicy ośrodka pomocy społecznej. W ośmiu rodzinach zakończono procedurę „Niebieskiej karty” wszczętych w latach poprzednich i 2013 r. W 2014 roku wpłynęło 12 kart, z tego 1 uznano za bezzasadną. Z lat ubiegłych pozostało 14 kart. Ogółem Zespół Interdyscyplinarny pracował z rodzinami z 25 „Niebieskich kart”.

Na realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie Gmina Czaplinek przyznała Zespołowi Interdyscyplinarnemu na rok 2013 środki w kwocie 2.140,20 zł, z tego: 800 zł szkolenia dla członków zespołu interdyscyplinarnego, 616,14 zł zakup materiałów biurowych, środki czystości itp., 724,06 zł koszty podróży służbowych.

Na rok 2014 jest to kwota – 7.600 zł, zaś w 2015 r. planuje się przeznaczyć 6.000 zł.

Członkowie Zespołu uczestniczyli w następujących szkoleniach:

- Niebieska karta – aktualne problemy,
- Warsztaty ds. przeciwdziałania przemocy,
- Szkolenie przewodniczących koordynatorów i członków zespołów interdyscyplinarnych – trening umiejętności lidera.

V. Założenia programu

Adresatami programu są:

- a) rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy,
- b) rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
- c) świadkowie przemocy w rodzinie,
- d) przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

Głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Gminie Czaplinek.

Cele szczegółowe programu:

Cel 1: Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Czaplinek.

Cel 2: Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej mieszkańców na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy.

Cel 3: Poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy.

Cel 4: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Realizacja celów:

Cel szczegółowy 1: Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Czaplinek.

Zadania do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
Gromadzenie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy na terenie Gminy Czaplinek	Komisariat Policji MGOPS Szkoly przedszkola Zespół Interdyscyplinarny	zadanie stałe
Sporządzanie rocznej informacji na temat zarejestrowanych przypadków przemocy w oparciu o prowadzoną dokumentację		raz w roku
Wypracowanie wspólnej metodologii zbierania danych nt. zjawiska przemocy w rodzinie		zadanie stałe

Wskaźniki:

- liczba „Niebieskich kart”,
- liczba interwencji w sprawach przemocy,
- liczba odbytych spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,
- liczba i wykaz instytucji, służb, organizacji i środowisk czynnie zaangażowanych w Program.

Cel szczegółowy 2: Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej mieszkańców na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy.

Zadania do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach społecznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Komisariat Policji MGOPS Szkoly, przedszkola Zespół Interdyscyplinarny GKPiRPA	okresowe kampanie realizowane lokalnie, okres prowadzonych kampanii ogólnokrajowych
Dostarczanie informacji społeczności lokalnej o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie (strona internetowa Gminy, MGOPS, lokalne media itp.)	Komisariat Policji MGOPS Szkoly, przedszkola Zespół Interdyscyplinarny GKPiRPA Zakłady Opieki Zdrowotnej	zadanie stałe
Opracowanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych na temat zjawiska przemocy (ulotki, broszury, plakaty)	Zespół Interdyscyplinarny MGOPS	zadanie stałe
Organizowanie konkursów/spektakli dla dzieci i młodzieży w zakresie	Szkoly Przedszkola	zgodnie z harmonogramem

zapobiegania przemocy	CZOK	opracowanym przez poszczególnych realizatorów
Włączanie do programów szkolnych treści informujących o zagrożeniach płynących z przemocy	Szkoły przedszkola	zadanie stałe
Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży promujących zachowania bez agresji	Gmina Czaplinek	zadanie stałe

Wskaźniki:

- a) liczba programów profilaktycznych,
- b) liczba osób biorących udział w programach profilaktycznych,
- c) liczba przeprowadzonych konkursów i ich uczestników,
- d) liczba osób/rodzin, którym udzielono porad,
- e) liczba wydrukowanych ulotek, broszur, plakatów,
- f) liczba zrealizowanych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

Cel szczegółowy 3: Poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy.

Zadania do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
Prowadzenie zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Zespół Interdyscyplinarny	zadanie stałe
Udzielanie wsparcia indywidualnego dla ofiar przemocy w rodzinie przez psychologa i terapeutę	Zespół Interdyscyplinarny, GKPiRPA	zadanie stałe

Wskaźniki:

- a) liczba udzielonych porad przez psychologa,
- b) liczba udzielonych porad przez terapeutę,
- c) liczba godzin pracy psychologa i terapeuty,
- d) liczba rodzin objętych działaniami pomocowymi,
- e) liczba udzielonych porad przez poszczególnych specjalistów w powiatowym punkcie interwencji kryzysowej.

Cel 4: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Zadania do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
Gromadzenie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy na terenie Gminy Czaplinek	Komisariat Policji MGOPS Szkoły przedszkola	zadanie stałe
Sporządzanie rocznej informacji na temat zarejestrowanych przypadków przemocy w oparciu o prowadzoną	Zespół Interdyscyplinarny	raz w roku

dokumentację		
Wypracowanie wspólnej metodologii zbierania danych nt. zjawiska przemocy w rodzinie		zadanie stałe

Wskaźniki:

- a) liczba szkoleń z zakresu rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie,
- b) liczba osób biorących udział w szkoleniach z zakresu rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie, liczba osób podnoszących kwalifikacje (podniesienie poziomu wykształcenia, zdobycie nowych kwalifikacji, uprawnień) w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie lub prowadzenia terapii ze wszystkimi stronami konfliktu,
- c) liczba założonych „Niebieskich kart”.

Przewidywane efekty realizacji Programu

Przewidziane programem działania przyczynią się do:

- a) zmniejszenia skali problemu przemocy w rodzinie w Gminie Czaplinek,
- b) zwiększenia skuteczności działań prowadzonych przez podmioty realizujące program,
- c) zwiększenia poziomu kompetencji służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Czaplinek,
- d) zwiększenia poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Czaplinek na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy.

VI. Sposób monitorowania

Za monitoring realizacji Programu odpowiada Zespół Interdyscyplinarny. Monitoring będzie prowadzony w oparciu o dane uzyskane ze sprawozdań podmiotów realizujących Program, w okresie rocznym, na koniec roku kalendarzowego. Sprawozdanie z realizacji Programu będzie przedstawiane wraz z informacją z działalności Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czaplinku do 30 kwietnia za rok poprzedni.

Konieczność modyfikacji zakresu oraz rodzaju działań w Programie, wynika z analizy corocznych sprawozdań, będzie poddawana konsultacji oraz zatwierdzana na posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Wacław Mierzejewski